Telefon: +47 22 54 17 00
E-post: info@virke.no

Henrik Ibsens gate 90 0255 Oslo

Helse- og Omsorgsdepartementet

Vår ref.: 21-1956
Dep.ref..: 21/3871
Sted: Oslo
Dato: 24.09.2021

Innsendt digitalt via departementets nettside

Høring – Midlertidig endringer i smittevernloven

Viser til høringsbrev av 10.09.2021 vedrørende midlertidige endringer i smittevernlovgivningen (forskriftshjemler om koronasertifikat, oppholdssted under innreisekarantene, samt isolering og begrensninger i bevegelsesfrihet for å forebygge eller motvirke overføring av SARS-CoV-2).

Innledning

Hovedorganisasjonen Virke representerer over 24 000 virksomheter med rundt 280 000 ansatte i handel, tjenesteytende næringer og ideell sektor. En rekke av disse medlemmene er innen reiselivs- og underholdningsbransjen, eller innen kurs og event. Vi representere således store deler av de bransjene der koronasertifikat benyttes i dag.

Forholdet til Smittevernloven § 7-12 og permanent hjemmel

Smittevernloven § 7-12 gjelder når «utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom truer folkehelsen, eller når det er fare for et slikt utbrudd og det på grunn av disse forhold er fare ved opphold». Virke støtter Departementets vurdering av at denne hjemmelen for ekstraordinære tiltak ikke bør benyttes ved planleggingen av tiltak som er kjente. I dagens situasjon der tiltakene konkret knytter seg til koronaepidemien, er det bedre å videreføre de midlertidige hjemlene som er spesifikt tilpasset til denne situasjonen.

Virke støtter ikke forslaget fra FHI om å endre ordlyden i dagens § 4-3a, slik at den viser til «allmennfarlig smittsom sykdom» heller enn SARS-CoV-2. Selv om tanken synes å være å begrense hjemmelens omfang, slik at den ikke lenger kan benyttes dersom SARS-CoV-2 ikke lenger defineres som en allmennfarlig sykdom, er vår oppfatning at hjemmelen samtidig blir betraktelig utvidet, i det man åpner for at den kan benyttes ved enhver annen sykdom som defineres som allmennfarlig, uten noen nærmere vurdering av om karantene og isolasjon er de rette grepene.

Virke deler Helsedirektoratets og Departementets vurdering av at en eventuell varig hjemmel for isolering og smittekarantene bør utredes nærmer før det eventuelt foreslås.

Isolering, smittekarantene og testing, innreisekarantene samt oppholdssted under innreisekarantene

Virke noterer at høringen kun gjelder forskriftshjemlene, ikke de konkrete forskriftsbestemmelsene om isolering, karantene og testing. Virke ser at hjemmelen ikke i seg selv tilsier at det skal utformes eller opprettholdes forskrifter om restriksjoner, men at dette må basere seg på en vurdering av om de tre kriteriene i smittevernloven § 1-5 er oppfylt. Under denne forutsetning har ikke Virke noen innvendinger til at forskriftshjemlene i Smittevernlovens § 4-3, 2. og 3. ledd og § 4-3 A videreføres.

Tiltakene må oppheves så snart som mulig

Virke understreker behovet for en fortløpende og kontinuerlig vurdering av de faktiske restriksjonene som følger av forskrifter med hjemmel i Smittevernloven, opp mot kriteriene i Smittevernloven § 1-5. Dersom kriteriene ikke lenger er oppfylt, må restriksjonen oppheves.

Krav om smittevernkarantene må oppheves så snart en tilstrekkelig andel av befolkningen er beskyttet. Krav om isolering av bekreftede smittede personer likeså. Virke er imidlertid uenig med Helsedirektoratet når de mener at kravet til isolasjon da bør gå over til å være en anbefaling.

Virke vet av erfaring at restriksjoner som videreføres som anbefalinger eller som innføres som en mulighet men ikke en plikt, medfører problemer for den praktiske håndteringen. Det oppstår en unødvendig tvil om hva man kan eller ikke kan kreve og hva konsekvensen av å bryte en anbefaling eller å ikke benytte en mulighet er. Dette kan belyses med Covid-19-forskriften § 4c som åpner for at innreisekarantene kan forkortes ved testing etter tre dager, avhengig av situasjon. Virke har hørt om tilfeller der arbeidstakere har nektet å gjennomføre testing i karantetiden med henvisning til at de har krav på ti dagers karantene. Hvordan skal en arbeidsgiver forholde seg til dette? Per i dag kan den ansatte benytte egenmelding i slike tilfeller og arbeidsgiver kan søke refusjon for sykepengene fra dag fire, men denne siste ordningen vil så vidt vi vet ikke bli videreført? Virke mener at det ikke er riktig at arbeidsgiver skal måtte betale sykepenger når den ansatte faktisk kunne testet seg ut av karantenen og gått på jobb. Dersom det hadde vært en klar plikt til å teste seg etter et gitt antall dager, ville denne situasjonen ikke oppstått. Virke mener derfor at dersom det ikke lenger er smittevernfaglig grunnlag for en restriksjon, så skal den oppheves i sin helhet, og ikke videreføres som en anbefaling. Videre mener Virke at krav til å gjennomføre testing eller andre tiltak, med det formål å redusere karantenetid, bør gjøres til en plikt for den enkelte.

Koronasertifikat

Virke støtter vurderingen av at koronasertifikatet kun skal benyttes til å gi lemping på innførte restriksjoner, og ikke medføre nye restriksjoner. En stadig økende del av den norske befolkning er fullvaksinerte, og faren for alvorlig sykdom ved en ny smittebølge er synkende. Virke støtter derfor vurderingen av at man kan oppheve enhver nasjonal bruk av koronasertifikat.

Koronasertifikatet kan imidlertid være et viktig verktøy for fri bevegelse mellom land i og utenfor Europa, da det pt. er den eneste internasjonalt godkjente dokumentasjon for vaksinasjonsstatus og/eller gjennomgått koronasykdom. Det er av stor viktighet for landet vårt å få fart i reisevirksomheten igjen. En rekke virksomheter, f.eks. knyttet til flyplasser, har fortsatt hoveddelen av sine ansatte permitterte og er avhengig av at flere skal reise for å kunne ta de ansatte tilbake. Hoteller, restauranter og turoperatører er avhengig av at den internasjonale reisevirksomheten tar seg opp. Slik situasjonene er, bidrar koronasertifikatet til dette. Virke støtter derfor videreføring av Smittevernlovens kap. 4A Midlertidige bestemmelser om koronasertifikat og at forlengelsens varighet settes til gyldighetstiden for Formodningen om koronasertifikat.

Med vennlig hilsen

Astrid Flesland

Forhandlingssjef/advokat

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.